

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Daniely Benešové a soudců Mgr. Reného Fischera a Mgr. Richarda Tomana v právní věci žalobkyně: **H. R.**, narozena xxx, bytem v xxx, xxx, zastoupena JUDr. Alanem Korbelem, advokátem, se sídlem advokátní kanceláře v Praze 5, nám. 14. října 3, proti žalovanému: **Ing. R. K.**, narozen xxx, bytem v xxx, xxx, zastoupen JUDr. Zdeňkem Koschinem, advokátem se sídlem advokátní kanceláře v Praze 5, Štefánikova 48, o určení vlastnického práva, k odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 6. června 2008, č.j. 21C 7/2008 – 40,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích I. a II. **p o t v r z u j e .**

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů odvolacího řízení 12.257,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Alana Korbela, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně vyhověl žalobkyni a určil, že pozemek č.p. xxx o výměře 897 m² v kat. úz. xxx, obec xxx, zapsaný na LV č. xxx u Katastrálního úřadu pro xxx, Katastrální pracoviště xxx, je ve výlučném vlastnictví žalobkyně (ad I.), žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 27.871,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Alana Korbela (ad II.) a žalobkyni zavázal zaplatit do tří dnů od právní moci rozsudku soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč, a to kolky s tím, že jinak bude vymáhán (ad III.).

Po provedeném dokazování vzal za zjištěné, že účastníci jsou bývalí manželé, jejich manželství bylo pravomocně rozvedeno. Za trvání manželství účastníci uzavřeli dne 28. listopadu 1994 před notářem dohodu podle § 143a obč. zák. v tehdy platném znění, podle níž se žalobkyně stává výlučnou vlastnící všech věcí patřících jinak do bezpodílového spoluvlastnictví manželů, (dále jen BSM) a to v tom rozsahu, že výlučným vlastnictvím žalobkyně budou všechny nemovitosti, jakož i výnosy a přírůstky k těmto nemovitostem náležející, a to i nemovitosti, které jsou v současné době oběma manželi rozestavěny, takže z hlediska stavebního zákona dosud nemovitostmi nejsou a dále věci movité. Mezi účastníky na straně jedné jako kupujícími a S. L. na straně druhé jako prodávající byla dne 19. listopadu 1997 uzavřena kupní smlouva ohledně parcely č. parc. xxx o výměře 897 m² v kat. úz. xxx za kupní cenu 2,691.000,- Kč. Kupní smlouvu podepsali oba účastníci a prodávající a takto byla vložena do katastru nemovitostí s tím, že podle výpisu z katastru nemovitostí je nyní pozemek ve společném jmění obou manželů (dále jen SJM).

Takto zjištěný skutkový stav posoudil obvodní soud podle § 143a obč. zák. v tehdy platném znění. Dovodil, že ujednání o tom, že nemovitosti budou ve výlučném vlastnictví žalobkyně, upravovalo vlastnické vztahy účastníků do budoucna, když v době uzavření dohody o zúžení BSM žádná jiná nemovitost, která by byla v BSM účastníků, neexistovala. Pokud jde o rozestavěnou stavbu chaty na pozemku matky žalobkyně, účastníci jako vlastníci této chaty v katastru nemovitostí nikdy zapsáni nebyli. Podle soudu I. stupně tak jde o jasný projev vůle účastníků, aby všechny nemovitosti v budoucnu nabyté byly ve výlučném vlastnictví žalobkyně. Na tom nic nemění to, že sporný pozemek byl pořízen z prostředků spadajících do společného jmění manželů.

Z uvedených důvodů soud I. stupně žalobě vyhověl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř., kdy úspěšné žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení spočívající v soudním poplatku za 3.000,- Kč a nákladů právního zastoupení. Tyto vyčísлил podle vyhl. č. 484/2000 Sb. a vyhl. č. 177/1996 Sb.

Podle § 2 zák. č. 549/1991 pak uložil žalobkyni povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč z návrhu na zahájení řízení.

Proti rozsudku podal včasné odvolání žalovaný a to pouze do výroků ad I. a II. a soudem I. stupně vytkal nesprávné hodnocení důkazů a nesprávné právní posouzení.

Žalovaný nesouhlasil s názorem soudu I. stupně o tom, že v dohodě o zúžení BSM z 28. listopadu 1994 bylo dohodnuto, že ve vlastnictví žalobkyně budou všechny nemovitosti. Žalovaný zopakoval svoji předchozí argumentaci a uvedl, že toto ujednání se vztahovalo pouze na nemovitosti, které zde v době uzavření dohody o zúžení BSM byly, konkrétně na rozestavěnou chatu, což ostatně je v dohodě též zmíněno. Pokud soud I. stupně dospěl k závěru, že toto ujednání se vztahovalo na nemovitosti, které účastníci měli nabyt v budoucnu, pak není zřejmé, proč žalobkyni vyzýval k tomu, aby sdělila, z jakých prostředků byla sporná nemovitost pořizována. Pokud soud I. stupně takto postupoval a na základě toho dovodil, že v době uzavření dohody neexistovala žádná nemovitost, která by v BSM stran sporu byla, a že je to jasným dokladem o projevu vůle, aby všechny nemovitosti v budoucnu nabyté byly ve výlučném vlastnictví žalobkyně, pak je jeho právní posouzení nesprávné. V řízení totiž nebylo prokazováno, že by v době uzavření dohody žádná nemovitost v BSM stran sporu nebyla, pouze žalovaný v řízení konstatoval, že spolu s žalobkyní v době uzavření dohody stavěli na pozemku její matky, případně matky a strýce, již si však nevzpomněl, na koho bylo vydáno stavební povolení. Účastníci v uzavřené dohodě o zúžení BSM jasně

deklarovali, že „výdělky a jiné majetkové zisky nabyté z výdělečné činnosti žalovaného budou v BSM účastníků a stejně tak v něm budou i jiné majetkové hodnoty, které manželé za trvání manželství získali, s výjimkou věcí uvedených v § 143 obč. zák. a majetkových hodnot uvedených shora“. Účastníci se na budoucím nabývání nemovitostí pouze žalobkyní za trvání manželství nikdy nedohodli, jejich dohoda byla pouze o majetku již existujícím, případně o nemovitostech v té době rozestavěných. Žalovaný dále odkázal na § 144 obč. zák. a zdůraznil, že bylo na žalobkyni, aby prokázala, že sporný pozemek v BSM účastníků nebyl. K tomuto tvrzení by však žalobkyně žádný důkaz nabídnout nemohla. Žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, podle níž, pokud určitá věc byla nabyta za trvání manželství, pak je v BSM a pokud některá ze stran tvrdí opak, pak je důkazní břemeno na ní.

Žalovaný dále namítl, že žalobkyně na požadovaném určení nemá naléhavý právní zájem podle § 80 písm. c) o.s.ř. Odkázal na konstantní judikaturu, podle níž není možno žalovat na určení, lze-li současně žalovat na plnění. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích ad I. a ad II. změnil tak, že se žaloba zamítá a žalovanému přiznal náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Žalobkyně vyvracela důvody odvolání a žádala potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.

Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a o.s.ř. v mezích podaného odvolání (§ 206 o.s.ř.) správnost napadeného rozsudku včetně správnosti postupu v řízení, které jeho vydání předcházelo a poté neshledal odvolání žalovaného důvodným.

Žalovaný v první řadě uplatnil odvolací důvod uvedený v § 205 odst. 2 písm. e) o.s.ř., když soud I. stupně vytýkal nesprávná skutková zjištění. Soud I. stupně opřel své skutkové závěry především o listinné důkazy, když skutkový děj byl jinak mezi účastníky nesporný. Všechny listinné důkazy provedl postupem předpokládaným v § 129 o.s.ř., provedené důkazy pak hodnotil podle zásady volného hodnocení důkazů ve smyslu § 132 o.s.ř., tedy každý důkaz jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech s přihlédnutím ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Skutková zjištění, která z nich učinil jsou s nimi zcela v souladu. Žalovaný konkrétně neuvádí, která skutková zjištění soudu I. stupně jsou nesprávná, když jeho odvolací námitky směřují především do právního posouzení zjištěného skutkového stavu. Odvolací důvod uvedený v § 205 odst. 2 písm. e) o.s.ř. tak naplněn není.

Především pak žalovaný soudu I. stupně vytýkal nesprávné právní posouzení věci (§ 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř.). Právní posouzení je nesprávné, jestliže soud na správně zjištěný skutkový stav aplikuje nesprávnou právní normu, případně aplikuje správnou právní normu, ale nesprávně ji vyloží, popřípadě neaplikuje adekvátní právní normu.

Soud I. stupně správně dovodil, že žalobkyně má na požadovaném určení vlastnictví naléhavý právní zájem tak, jak předpokládá § 80 písm. c) o.s.ř. Naléhavý právní zájem jako hmotněprávní podmínku úspěšnosti žaloby obvodní soud posoudil v souladu s již ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu ČR i Ústavního soudu ČR. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22Cdo 1875/2002 je-li jako vlastník určité nemovitosti zapsána jiná osoba než žalobce formou tzv. duplicitního zápisu, nelze mít za to, že žalobce nemá naléhavý právní zájem na určení, že je vlastníkem právě on, může-li stejná práva tvořící obsah vlastnického práva uplatňovat i jiná osoba. V katastru nemovitostí jsou jako vlastníci sporné nemovitosti uvedeni účastníci s tím, že nemovitost je v jejich společném jmění. Za situace, kdy žalobkyně tvrdí, že zápis v katastru nemovitostí není v souladu s právním stavem, nemá jinou možnost

domoci se změny v zápisu v katastru nemovitostí jinak, než určovací žalobou podle § 80 písm. c) o.s.ř. Obdobný názor je vyjádřen též v dalších rozhodnutích Nejvyššího soudu ČR např. v rozhodnutí sp. zn. 22Cdo 1798/2002, sp. zn. 30Cdo 1333/2002, dále též Soudní rozhledy 2/1995, strana 25 a Soudní judikatura 71/1997.

Odvolací soud se ztotožňuje s výkladem dohody o zúžení BSM, kterou dne 28. listopadu 1994 mezi sebou účastníci uzavřeli. Z textu této dohody jednoznačně vyplývá, že projevem vůle obou účastníků bylo, aby výlučným vlastnictvím žalobkyně byly veškeré nemovitosti, tedy nejenom nemovitosti, které účastníci mohli vlastnit ke dni uzavření dohody, ale i nemovitosti nabyté v budoucnu. Projev vůle účastníků obsažený v této dohodě je v tomto směru zcela jednoznačný a určitý a výklad, který zaujal žalovaný, že smyslem dohody bylo řešit pouze rozestavěnou rekreační chatu, v žádném případě neumožňuje. To, že účelem dohody bylo řešit vlastnické vztahy k nemovitostem nabytým v budoucnu lze dovodit především jazykovým a systematickým výkladem, když v textu dohody je užit budoucí čas „výlučným vlastnictvím jmenované (žalobkyně) **budou** všechny nemovitosti ...“ Pokud by úmyslem účastníků bylo, aby dohoda řešila pouze rozestavěnou rekreační chatu, pak by tento projev vůle nepochybně byl vyjádřen jinak. Z dikce, že „výlučným vlastnictvím žalobkyně budou všechny nemovitosti, jakož i všechny výnosy a přírůstky k těmto nemovitostem náležející, a to **i nemovitosti**, které jsou v současné době oběma manželi rozestavěny“ ... lze jednoznačně dovodit, že dohoda řeší nejen vlastnictví k rozestavěné rekreační chatě, ale i k nemovitostem nabytým v budoucnu. Tento výklad je ostatně v souladu i s ustálenou judikaturou jak obecných soudů, tak i Ústavního soudu ČR. Podle stanovisko pléna Ústavního soud ČR ze dne 10. září 1996 sp. zn. Pl. ÚS - st. 2/96 „dohody podle § 143a obč. zák. lze uzavírat jen ohledně majetku, který má být v budoucnu trvale nabyt“. Z odůvodnění z tohoto stanoviska lze dovodit, že smyslem dohody podle § 143a obč. zák. je upravit především majetkové poměry do budoucna. Účastníci v této dohodě mohou upravit vlastnické poměry i k nemovitostem již do tehdejšího MSM manželů nabytých, avšak s účinností ex nunc, tedy od nynějška, nikoliv zpětně, a to z důvodu zákazu retroaktivity. Stejný názor je pak vyjádřen v nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. I.ÚS 86/95, podle něhož dohoda podle § 143a obč. zák. se může týkat jenom majetku nabytého v budoucnu, nemůže však zahrnovat majetek, který byl nabyt před jejím uzavřením a nelze takovou dohodou zpětně měnit vlastnictví již jednou nabyté. Pokud dohoda upravuje nově vlastnické poměry k majetku nabytému, pak pouze s účinky ex nunc. Obdobně v rozhodnutí Krajského soudu v Brně sp. zn. 35Ca 52/94 publikovaném v časopise Správní právo, svazek 1, ročník 1996, strana 34, je uvedeno, že dohoda podle § 143a obč. zák. o zúžení BSM, byť by se i týkala konkrétních nemovitostí, může mít právní význam jen pro nemovitosti nabývané v budoucnu. Nemůže modifikovat právní vztahy vzniklé před uzavřením dohody podle kogentního právního předpisu.

Pokud tedy následně v roce 1997 účastníci uzavřeli kupní smlouvu, na základě níž koupili spornou nemovitost od S. L. do BSM, pak tato kupní smlouva je v rozporu s ujednáním obsažené v dohodě z 28. listopadu 1994. Pakliže na základě této kupní smlouvy byl v katastru nemovitostí proveden zápis, podle něhož je sporná nemovitost nyní ve společném jmění jak R. K. a H. R., je tento zápis v rozporu s právním stavem.

K obdobnému závěru ostatně dospěl i Katastrální úřad pro xxx, katastrální pracoviště xxx ve svém rozhodnutí z 31. listopadu 2006, který návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí, kterým se žalobkyně domáhala, aby v katastru nemovitostí byla na základě dohody o zúžení BSM ze dne 28. listopadu 1994 zapsána jako vlastnice sporného pozemku pouze ona, sice zamítl, avšak z odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že důvodem

zamítnutí návrhu bylo to, že právní účinky vkladu vlastnického práva vznikají zpětně ke dni podání návrhu na vklad, tedy v daném případě ke 14. červnu 2006, zatímco v daném případě se žalobkyně stala výlučnou vlastnící pozemku již před tímto datem.

Za dané situace tak již je nadbytečné vyvozovat právní závěry z tvrzení žalobkyně, že sporná nemovitost byla pořízena částečně z prostředků spadajících do společného jmění manželů.

Právní posouzení věci tak, jak jej učinil soud I. stupně, je správný, odvolací důvod uvedený v § 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř. tak rovněž naplněn není. Protože odvolací soud neshledal ani jiné odvolací důvody uvedené v § 205 odst. 2 o.s.ř. (§ 212a odst. 1 o.s.ř.), nezbylo, než napadený rozsudek potvrdit ve výroku ad I. jako věcně správný včetně věcně správného nákladového výroku ad II., který je v souladu s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o.s.ř. a contrario za použití § 224 odst. 1 o.s.ř., kdy žalobkyně byla úspěšná i v odvolacím řízení a přísluší jí tak náhrada nákladů odvolacího řízení sestávající z nákladů právního zastoupení: odměna advokáta snižená na polovinu ve výši 10.000,- Kč podle § 5 písm. b), § 18 odst. 1 věty první a § 10 odst. 3 vyhl. č. 484/2000 Sb. + náhrada za jeden režijní paušál za 300,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. + náhrada za DPH 19 %, celkem 12.257,- Kč.

Výrok ad III. nebyl odvolání dotčen a zůstal proto stranou přezkumné činnosti odvolacího soudu (§ 206 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné, ledaže dovolací soud na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

V Praze, dne 18. března 2009

JUDr. Daniela B e n e š o v á , v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

O.